בתחילה שם גלל נימין של עבדי, נשאלין על עבדיך[x], דמאן יכול למצוא ולהבא אי למצוא בו. הוי חייב למבדו שבועה ובו'. ומנרש רש"י דמיירי לענין דבון. ואומר בעמ' ע"ב רב דמי. בו' דבון דהו' דהו' בעון דקבלי עלי בחד. והיינו דקבלי לעבדא, ולעבדיך, דתנא חד דיינא, ואיבעי תני אמרינן דהדי – דהוי חדא לריעותא, (פסול בעלים בשר). ומנ רש"י דהד אוחר לרבותא דגם אי הוי רק חדא לריעותא אפה סל לדמ דיכול למצוא בו. משום מנהגו דרבנן אפי' בתרתי לריעותא אי למצוא בו. ותוס' מנרש. דרב דמי אוחר דדינו בחדל סל לחכמים דיכ' למצוא בו אבל בתרל, לא לרבנן יכול למצוא בו.

לפי ו"ג דלנ"רש"י כל דהד קאי לדמ, אבל לרבנן אפי' בתרל אי למצוא בו, נמצא דהד, לאו הלכה היא, דהרי הלכה כחכמים. אבל לפי התוס' דהד קאי אלבא דרבנן דדינו בחדא לריעותא הוא דאי למצוא בו אבל בתרל יכול למצוא בו, ולכן האלפס דכתבה לדד בהלכותיו, סל כשי' התוס'.

והרן הביא מסיק בנ"רש'. ולרבנן אי למצוא ואפי' בתרל וכן פסק הרמב"ם (פה סנה') וכד הביבד כל עכל.

ומצינו דלפי התוס' דלעיל, דרב דמי מחדש בד' רבנן, דדינו בחדא לריעותא אי למצוא, אבל בתרל, יכולים למצוא, לא לרבנן. דהברח לומר דשלשה רועי בקר הוי חדא לריעותא, פסול עה, אלא דהוי ע' לדרי מה שם פסול חד הוא. דאי לא, אמאי לרבנן אי למצוא. (והה קבל עלי שלשה קרובים או פסולים, מינרי חדא לריעותא).

---

x) נאמנים עלי ע' רועי בקר ובו'.

ולהלן לגבי דברים לגיל (סוף דף כ"ג ע"ב) "לב דקבלו עליו כבני חבי" (בתוך שני עדים),
אמר קול דמבי הדר הוי, תנינן גול נגזלן עלי ולבו, נגזלן עליו לא רועי ביקר
ראוי יכול למצוא בו וחכמו אי למצוא בו ואלה דומי דרי דלא הוי כאן דקבלו
עליו בחד וכו'. והיינו דתנינן דבחדו לריעותא, לדא, יכול למצוא בו. ומשני הא' בריבו.
ועל זה אומרים הדנין בחתיכי אומתי בצמן שמבינו עליהם הוי שהן קרובין או
פסולים, (דיכול למצוא, לא לדבנן) משום דהוי תרי, ורבוי לדברי הקום דלעיל.
ור' יד הרמב"ם, והרש"ש (כ"ד ע"ב) כנ"ל.

הולכנו מהאמור, בשי' הקום, דדתרי, לא הדנין סל דיכול למצוא, בהברה לומר דשלשה
רועי ביקר, הוי חדא לריעותא, אלא דהוי לי לדרי, אלא שם פסול חד הוא (דהה לי קרובים).

מיהו לשי' רש"י והרא"ש דלעיל, דדנין סל בכל אופן, אלא בתרי, אי למצוא. ודק מדקא
דלדא לא בחדא לריעותא יכול למצוא. דאם כן סל דשלשה רועי ביקר, הוי תרי, דאלא
מה מדקא מן רב דיני, להדי מאמתי מוכח כן; דבלי רועי ביקר סל לדא דיכול למצוא, ובאם
כל דלני רש"י והרא"ש, לי רועי ביקר הוי תרי. ולכן בא הר ומדקא דלא דקיבל עליו בחד, דהוי
חדא לריעותא (אבא או אדון) אפה סל לדא דיכול למצוא בו.
וכן דתי הרא"ש דדבא דשלשה רועי ביקר, הוי תרי ע"ש.

ולפי"ז לפי האונימתא בעמ' דלעיל דקיבל עליו כתרי, ולדא יכול למצוא, ולדבנן
אי למצוא, ולרש"י והרא"ש דלא בתרי סל לדבנן דאי למצוא, מהו דקתני לדבנן אומתי בצמן שמבינו
עליהן דאי שהן קרובים או פסולין, הרי חזי דתרי לי לא הדנין סל דיכול למצוא וכש"י הקום,
ועדלן מיישב דאיהו אפי' בתרי אי למצוא לדבנן, ומאמתי מיירי דנמן אומתא לדברו, דלא

הוי יודע לו דקרב אל פעל הוא, ונמי דקבל עליו כדי תרי, מה לי קבל עליו פעל קולא וכולב.
אבל בלולה אופן לרבנן אי לחצר ולפי בתרל ובדלעיל.

ויש לעיין, הוי דאמרינן לעיל דשלמה רועי בקר, לפי התוס', הוי חדא לריעותא, דזה פעל
חד הוא, והרי אינבא פעל נופש, ומטעה לגמרן, בשאר דהוסיף עליהם הרועים (רועה בהמות
דיפה). ודס יד הרמה מבאר דמתני' דהבא מיירי לגבי שהוסיף פעל רועים לעדות,
כי הא דתלן עבדו הוי ממתני' דרועה פעל לעדות ודקתני נאמנים אף ל' רועי בקר אלו
לעדות - ואלו לא קבלינהו, פעלים) ודמי הא לא, לדינא, דיקא מי דקתני שלשה רועי
ובר, אלו ממתני' דהבא מיירי לפני שהוסיף עליהם הרועים, מה הא בבתה לחלוטין ממתני' דידן,
וכן מי הנמצאת. ולפי הרי נמצא דשלשה רועי בקר, אינו ה' פעלים, פעל עה ופעל
לגמרן. והוי תרל.

ומפשר לתרלף דמתני' מיירי ברועה בהמות אחרים (דלא חוטא ולא לו), והוי רק פעל
עה, והוי חדא לריעותא. ולפי - אומר שהמש - דלעיל בסוגיא אמ' דפליג בתמ' דקבל
עליו חד בתרי, לרבנן יכול לחצר ולרבנן אי לחצר ומן חתנינו נאמן עלי אבא כו' ואור
דיאי בגון דקבלי עליו בחד. ואמרי התוס' שם דבלי הד, אפל דפליגי רק בתרל, לרבנן
יכול לחצר, ולחכמים אי לחצר. אבל בחדא לריעותא לא לרבנן אי לחצר, ולכן נבשו
הגמ' דברי רב דיאי לומר דיפה בחדא לריעותא פל לרבנן דיכול לחצר. ומן המרוצא
אינן אפל דפליגי רק בתרל, והרי ל' רועי בקר הוי חדא לריעותא ופל לרבנן דיכול
לחצר ב' (לפי התוס' דל' רועי בקר, הוי חדא לריעותא). ורב תי' המרשל, ולומר שהמש
דבלי הד, הייתי אומר דפליגי רק בתרל, והיינו ל' רועי בקר, לומר שהוסיף עליהם, ברועה

בהמות פיהן, הוציאו תני פסולים, והוי תרגל. ולכן מביאה הגמ' דברי רב דימי דפליגי בין בחדוו לריעותא, ומתני' מיירי בדועה בהמות אחרים ובבעלים.

ועוד אפשר דאמנם הוי ב' פסולים, פסול עה ופסול לאכלן, ובכ"ז מיקרי רק חדוו לריעותא ותרגל מיקרי רק אם הוי ב' סוגי פסולים, פסול קרוב ורחוק, ופסול מנין. אבל ב' פסולים בגוף פסול עה ופסול לאכלן מיקרי חדוו לריעותא. וסברא זו מבואר ביד הרמב"ם ובוודאי לדברי הגרעק"א בתי' סי' קע"ג, לפי הנ"ל דקשה למה בעי' קהו למעוט קטן מעדות תיפול מדין עשאוהו, דקטן לוודאי מוקצה הוי, וכ"ה בגר פה"ג, ומיירי בדעה מיעוט לפי דעת המקשן, בלא עשאוהו, כיון בלא הגעה בגה. אלא לפי תני קטנים המבהמים ואמרי פלוי הרגן, בלא בהו הגעה, כיון בלוי צאנו טלוף, ע"כ.

ואמר הגרעק"א בלבו למיתר דבעי' קהו למעוטי קטן, ויש לו ב' פסולים, פסול קטן מצד עצמו, ופסול הגעה מעשה עשאוהו, ובעל אם היכל אמרו הקטן לדעת, והוי תרגל, ולכן לחצור גם לדברי (לפי הרמ"ם הבאו), משום דבבכ"ל הוי רק חדוו לריעותא ובבעלים.

הולכו מהאור, לפי הרמ"ם דבברה בעלה רועי בקר, הוי חדוו לריעותא (וכן ל' הקרבן אהרן לאלו, אי דמיירי בדועה בהמות אחרים, אלא ישנו פסולים בגופם אחד, הוי רק חדוו לריעותא ובבעלים.

והקבלה (סי' כ"ב) מן דבקיבל שלו ל' קבלות, הלי תפלל, כיון דהלי ל' לבדו,
מיהו קבל שלו ל' רואי בקר, סלקי בצה דקבל שלו תרוי מהם בתורה לאחר, לפי השיטה
הסוברת דסלקי בחד דאחר ושני עה, ל' לעיל ל' ו', נמצאו דאחלה אחר מהן לדיקא
לאחר, והלי תרוי לכיעלתא. ואמר לשי' הרמב"ם דעיר שלשה לאחרי, כיון דאין הדין סלקי
בחד מלאכה (לאחר ומדיר), הלי בקבל שלו ל' מהם בתורה מלאכה, אלא דלא אל'
דהדיר במלאכה, סלקי בצה כיון דאצד הדין מהני אחד מלאכה. ולכן הלי הוה לכיעלתא.
(ולא דאחלה אלתי בתרי דרגי, לאחר ומלאכה).

סיכום כל הכלל וקבר הוסנוי

לפי התוס' בהברת שלשה רועי בקר, הוי חדוו לרועיתו. דיה פעל אחד הוא. אולם דהוי לי לקרוי.
ולכך הה שלשה קרובים הוי חדוו לרועיתו. או שלשה פעלים.
וכן יש להה לשי' התוס' דהתכל, לא הבנן פעל דיבול למצוי בו, מקום לעיל (בלי ג')
(בייאת הרמה, והרשב"ם). ויש להעיר, והרי איכא פעל נוסף, בלי רועי בקר, משעה לאכל.
ודיד הרמה מעיר דאתכ' מיירי לגבי שהוסיפו עליהם הרועים, ורבו מקום להכל.
ובכל דאתכ' דהבו מיירי הרועה בהעדר אחרים, וליכא פעל לאכל. רק פעל אה.
אבל ביד הרמה" והגרעק"א, דפעל דתכל הוי רק אם איכא שני פעלים, פעל קרוב אל
פעל, ופעל מכון אצל שני פעלים בקרוב, מיקרי חדוו לרועיתו.
ולפי האמור, ברור לפי התוס' (ריש בלי ג') דאמרי הוי לאו דהה, הוא דפליגי הם והבנן
רק בתכל, ומן הה הרשב"ם והרי קתני בשנה לי רועי בקר, והוי חדוו לרועיתו, לשי' התוס'.
נו תיפ הרשב"ם. ובשעהמ"ש מתרץ דאתנ לי רועי בקר הוי חדוו לרועיתו, אבל הרועה בהעדר
דיד הוי תכל (פעל לאכל ופעל אה) וכמו שהבאנו לעיל. (וזה דלא בהרמב"ם והגרעק"א).

ולפי הכל, נראה דלי רועי בקר, אל לי קרובים, הוי חדוו לרועיתו
והיכא דקבל שלו חד לעיר בנוסף לי, הוי חדוו לרועיתו, לשי' הסמ"ע, דהוי פעל
מכון והוי חדוו לרועיתו. והיכא דהוי ב' פעלים בקרוב, הבנון לעיל, ד' הרמה והגרעק"א
ול' שהמ"ש.

לפי הקבלות, פסוק אחד הוא, ושלשה קרובים הוי תרי, ושלשה אחרי בקר דהוי חדוי לריעותיו, משום דאמרה ג' מן לדרגא אמיר, וסלקי אמיר עם ב' עה.
ולפי הרמה אמרה ג' מן לדרגא מאמה (אמיר וסביר). הלכן הוי חדוי לריעותיו.
ולפי קטן אחרי אחד אמיר בעקם לי, הוי חדוי לריעותיו, בעקם יחיד מאמה.
ושמה שם סובר דברי להאלות עה לדרגא מאמה הוי תרי אחרי בקר לאמיר ולמאמה.
והיינו דקבל ג' אמיר בעקם לי, הוי חדוי לריעותיו, משום דהרי סלקי לן בשנים אלו
מצד בב שקל בעוי לי, והיינו כיון דדן אחד בלבד, לא שקל, וסלקי בשנים, והוי חדוי לריעותיו
אחד בעקם שיים. ולבאור תלוי בב' תנ' התוס' יבמות (דף נ' מצות חליצה) בעקם
דלא נסולל שקל, אי מיקרי בלא אי לוי. ולפי דבהא בריך לקבלו בתנור לי, והוי תרי.

ולפי רש"י והרן, דלא רואי בקר הוי תרי, ובדעתיל בשם הרן, ולפי ר' הגא (בלא ג')
דלעיל, דלדבון אפי' בתרי אי לאמיר ל' - ג' כהעתלי דלעיל.
ולפי אם לי קרובים הוי תרי, והיינו דקבל אחרי אמיר בעקם לי, אפי' דבהא מיקרי
חדוי לריעותיו, נסולל מנין, אם לרש"י והרן.
ולבאור לפי הקבלות דלעיל, אמרו לי רואי בקר הוי תרי, והרי יכול לקבל אי
מן בתורת אמיר וסביר, אלא דסל דחשיב תרי, משום דהוי בקלמיו, לקבלו בתורת
אמיר ולמאמה.

סיכום המאמר. לשי' תוס' (כד ג') דבתרלי מודו הכא דיכול לחייב ב', דהברא בלי דשלה רוי' בקר הוי חבו לריעותא, דשם פטול חד הוי. ולפי' הה קיבל עליו שלשה קרבנים או פטולים, הוי חבו לריעותא. וכן היכא דקיבל עליו חד בשלשה, הוי פטול מנין, חבו לריעותא. ור' מאיר כן. ולהה לשי' התוס' מאמ' לעיל (סוף כל ג') דבתרלי מודו הכא, מהו דיקתני בזמן שהם קרבנים או פטולין ובדלעיל (הרמה והרש"ש).

ולפי' כל התוס' (כל ה') דאמרי דאי לאו דסד הוה דפליגי בחבתי לריעותא, ולכאו' איך אפשר לומר כן, והרי ג' רוחי בקר הוי חבו לריעותא. ור' יוסי המחרש. אלא כדברי שהמש בלבוש הסד אבל דמיירי בראה בהאור דידי, דיכבו פטול לגמרי (ולא עה) דהוי תרלי, מיהו לאמר דרב דיוסי מחדש דפליגי רק בחבו לריעותא, כל דאתקי מיירי בראה בהאור אחרים, דיוכו לגמרי. מיהו יש הרמה והקרבנות סברי דתרי פטולים בחבו לגבהו, אינו תרלי (תרלי מיירי שני סוגי פטול, פטול עצמי ופטול מצוה, עיי' לעיל. ולפי' כל בהמהרש"ל.

ולפי הקבלת, אומרים ג' קרבנים הוי תרלי, מיהו ג' רוחי בקר הוי חבו לריעותא, דמקבל עליו ג' מרוחי הבקר, לדרקת אמיר, לפי הנוסחים דפטל דקמיר ור' עה סתי. ולפי' לרמה קיבל עליו ג' מרוחי הבקר לדרקת מומחה, והוי חבו לריעותא. וכן אם קיבל עליו אחד (אמיר) בתוים ג' מהני מהטי, דמאלה אתי למומחה והוי חבו לריעותא.

ויש סברי בשהמש לומר דאחד אמיר בתוים ג', הוי חבו לריעותא, דהרי סתי בשנים והיו דעתי שלישי מתים בלי חקלת והיו לו הט, נמצי דקיבל עליו בתוים תרי, והוי חבו לריעותא. ולכאו' תלוי בב' תי' התוס' יבמות (דיש כ' מצות חלוצה) ועיי' לעיל.

ור' לעיל בשי' רש"י ותוס' דג' רוחי בקר הוי תרלי. ור' לעיל בשם ערלי. ועיי' לעיל. ועיין להמרין